

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Jany Serbovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 19. októbra 2011 v Bratislave prerokoval dovolanie, ktoré podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenej **JUDr. L. D.**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 22T 139/2008, pre zločin marenia konkurzného alebo vyrovnávacieho konania podľa § 242 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 8. júla 2010, sp. zn. 3To 71/2010

bol porušený zákon

z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011, v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por. a § 285 písm. b/ Tr. por. v prospech obvinenej JUDr. L. D.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok krajského súdu **sa z r u š u j e .**

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. **sa** Krajskému súdu v Žiline **p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 5. marca 2010, sp. zn. 22T 139/2008, bola obvinená JUDr. L. D. uznaná vinnou zo spáchania zločinu marenia konkurzného alebo vyrovnávacieho konania podľa § 242 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako správkyňa konkurznej podstaty spoločnosti R., IČO: X., ustanovená do funkcie uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. novembra 2002, sp. zn. 27 Cb-24 K 37/97, marí konkurzné konanie tým, že od 12. augusta 2005 je nečinná, kedy naposledy prevzala zásielku od Krajského súdu v Banskej Bystrici, čo bolo dôvodom pozbavenia jej funkcie, a to na základe uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 1. marca 2007, sp. zn. 27 Cb-24K 37/97-157, a zároveň tým istým rozhodnutím bola do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovená JUDr. G. B., advokátka so sídlom Ž., pričom o tejto skutočnosti mala obvinená vedomosť minimálne od 29. októbra 2007, kedy bola vypočúvaná vyšetrovateľom KRPZ ÚJ a KP, Odboru justičnej polície Žilina pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia konkurzného konania, avšak doposiaľ neodovzdala novej správkyňi konkurznej podstaty všetky doklady, t.j. celý správcovský spis (účtovnú dokumentáciu spoločnosti R., zoznam veriteľov prihlásených do konkurzného konania, dokumentáciu vzťahujúcu sa k predaju majetku úpadcu, konečnú správu o speňažení majetku) a podklady na dispozíciu k výnosom z konkurzu vo výške 1 982 912,35 Sk. Touto nečinnosťou si doposiaľ nesplnila zákonom uloženú povinnosť postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou, riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady v zmysle § 8 ods. 2, ods. 5 zákona č. 398/1991 Zb., o konkurze a vyrovaní v znení neskorších predpisov, hoci bola k tomu niekoľkokrát vyzvaná písomne ako aj telefonicky novou správkyňou konkurznej podstaty JUDr. G. B..

Za to jej okresný súd podľa § 242 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. h/ , písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere tri roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. jej výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil obvinenej skúšobnú dobu s probačným dohľadom nad jej správaním v trvaní dva roky, vykonávaným jedenkrát za tri mesiace vždy v prvý týždeň toho ktorého mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku.

Dovolaním ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 8. júla 2010, sp. zn. 3To 71/2010, ktorým v odvolacom konaní došlo k zrušeniu prvostupňového rozsudku a podľa § 285 písm. b/ Tr. por. k oslobodeniu obvinenej spod obžaloby, bol podľa názoru ministerky porušený zákon z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por. a § 285 písm. b/ Tr. por. v prospech obvinenej JUDr. L. D..

Z obsahu dovolania vyplýva, že ministerka nepovažuje aplikačný postup krajského súdu, ktorým dospel k záveru o nenaplnení skutkovej podstaty trestného činu – zločinu marenia konkurzného a vyrovnávacieho konania podľa § 242 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. za správny. Nesprávnosť tohto záveru krajského súdu je determinovaná ustanoveniami zákona č. 8/2005 Z.z. o správcoch v znení neskorších predpisov, ktoré podľa názoru dovolateľa nie je možné aplikovať na daný prípad.

Podľa § 206 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2005 okrem čl. I, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2006, konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace sa spravujú podľa doterajších právnych predpisov, t.j. zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov. Predmetný konkurz bol pritom vyhlásený v roku 2002.

Samotné ustanovenie § 10 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z.z. o správcoch v znení neskorších predpisov, na ktoré sa krajský súd odvoláva, výslovne odkazuje na zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. účinný do 30. júna 2005, ktorý sa mal aplikovať na tento prípad, v ustanoví § 8 ods. 2 vymedzuje činnosť správcu, ktorý je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon, alebo mu ich uloží súd. Podľa § 8 ods. 5 citovaného zákona môže súd z dôležitých dôvodov na návrh úpadcu alebo správcu alebo aj bez návrhu zbaviť správcu funkcie. Ak súd zbaví správcu jeho funkcie, ustanoví nového správcu. Súd ustanoví nového správcu na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov. Funkcia doterajšieho správcu zaniká dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov. Nového správcu súd ustanoví uznesením na schôdzi konkurzných veriteľov. Uznesenie súd doručí doterajšiemu správcovi, novému správcovi a zverejní ho na úradnej tabuli súdu. Účinky doteraz vykonaných úkonov zostávajú zachované. Zbavením funkcie nezaniká správcova zodpovednosť podľa uvedeného odseku 2 za čas výkonu funkcie. Správca, ktorý bol zbavený funkcie, je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní je cieľom konkurzu alebo vyrovnania dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku.

Vykonanými dôkazmi sa preukázalo, že konkurzní veritelia neboli doposiaľ z výťažku konkurzu uspokojení. JUDr. G. B. ako aktuálny konkurzný správca doposiaľ nemohla prístupit' k aplikácii uvedeného zákonného ustanovenia, keďže výťažkom z konkurzu stále disponuje bývalý správca JUDr. L. D., ktorá jej ho doteraz neodovzdala. Za situácie, keď v konkurznom a vyrovnávacom konaní došlo k speňaženiu majetku úpadcu a vydaniu rozvrhového uznesenia, je na ukončenie konkurzného konania nevyhnutné vykonať úkony uvedené v rozvrhovom uznesení a konkurz na návrh správcu zrušiť rozhodnutím súdu. Bez realizácie rozvrhového uznesenia nie je možné vydať rozhodnutie o zrušení konkurzu.

Ministerka uzatvára svoje dovolanie konštatovaním, že ak prekážkou plynulého priebehu konkurzného a vyrovnávacieho konania je nečinnosť osoby, ktorej povinnosti sú dané zákonom, ide o naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty marenia konkurzného a vyrovnávacieho konania v zmysle § 242 Tr. zák.

Z týchto dôvodov ministerka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 8. júla 2010, sp. zn. 3To 71/2010, bol porušený zákon v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por.,

§ 322 ods. 3 Tr. por. a § 285 písm. b/ Tr. por. v prospech obvinenej JUDr. L. D.. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K obsahu dovolania ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky sa vyjadrila obvinená JUDr. L. D. prostredníctvom svojho obhajcu. Uviedla, že podľa jej názoru dovolanie nebolo podané včas, keďže v zmysle § 63 ods. 4 Tr. por. lehota troch mesiacov od posledného doručenia uplynula ministerke v utorok 16. novembra 2010 o 24.00 hod. a nie až 17. novembra 2010, ako počítala ministerka.

Poukázala tiež na komentár Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. od autorov JUDr. Harald Stiffel, JUDr. Pavol Toman a JUDr. Ondrej Samáš, v ktorom sa uvádza, že páchatelom trestného činu marenia konkurzného alebo vyrovnávacieho konanie podľa § 242 Tr. zák. môže byť len dlžník, úpadca alebo člen štatutárneho orgánu dlžníka alebo úpadcu.

Navrhla dovolanie odmietnuť v zmysle § 382 písm. a/, alternatívnym písm. c/ Tr. por.

Námestník okresnej prokurátorky v Žiline vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline a považuje ho za nezákonné v podstate z tých istých dôvodov ako ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky. Osobitne dáva do pozornosti konštatovanie krajského súdu obsiahnuté v odôvodnení rozsudku, že v prejednávanej veci ide s najväčšou pravdepodobnosťou o iný trestný čin, ale krajský súd uvádza, že nemohol prekvalifikovať konanie obvinenej, pretože by nebola zachovaná totožnosť skutku uvedeného v obžalobe, resp. v uznesení o začatí trestného stíhania. Krajský súd ale nekonkretizoval o aký trestný čin by malo ísť, takže nemohol dôjsť k záveru, že by nebola zachovaná totožnosť skutku. Navrhol dovolaniu ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky vyhovieť.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky považuje dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky za dôvodné a navrhol mu vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací na základe predloženého spisového materiálu a po preskúmaní obsahu dovolania ministerky spravodlivosti zistil, že dovolanie bolo podané oprávneným subjektom a v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011. Zároveň z obsahu dovolania zistil, že sú dané dôvody dovolania uvedené v jeho návrhu, preto podľa § 383 Tr. por. nariadil vo veci verejné zasadnutie.

Na verejnom zasadnutí dovolací súd preskúmal v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 a § 374 Tr. por., uvedený v dovolaní. Zistil, že zákon bol porušený v prospech obvinenej JUDr. L. D., a to oslobodzujúcim rozsudkom krajského súdu.

V súvislosti s námietkou obvinenej, že dovolanie nebolo podané včas, dovolací súd konštatoval nedôvodnosť tejto námietky. Z ustanovenia § 63 ods. 4 Tr. por. lehota určená podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojim pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Ak chýba tento deň v poslednom mesiaci lehoty, končí sa lehota uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

Podľa § 370 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 dovolanie sa podáva na súde, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu, ak sa podáva dovolanie v neprospech obvineného. Ministromi spravodlivosti plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

V tomto prípade bol rozsudok Krajského súdu v Žiline z 8. júla 2010, sp. zn. 3To 71/2010, ako poslednej doručený obvinenej JUDr. L. D. dňa 17. augusta 2010 (vid' č.l. 290 spisu). V zmysle § 63 ods. 4 Tr. por. by potom lehota bola zachovaná v prípade, ak bolo dovolanie podané (ministerkou spravodlivosti) najneskôr 17. novembra 2010. Pretože v ten deň bol štátny sviatok, aplikuje sa ustanovenie § 63 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého ak prípadne koniec lehoty na deň pracovného pokoja alebo pracovného voľna, pokladá sa za posledný deň lehoty najbližší budúci pracovný deň; to neplatí pre lehotu väzby. V tomto prípade je to štvrtok 18. novembra 2010. Dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky bolo

v tento deň podané na pošte Bratislava I na doporučené doručenie Okresnému súdu Žilina, t.j. vecne a miestne príslušnému súdu (§ 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por.), takže bolo podané včas a trojmesačná lehota na jeho podanie bola zachovaná.

Uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 sa týka nesprávnej aplikácie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu na zistený skutkový stav. Pripúšťa teda iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Vzťahuje sa aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov, napr. u blanketových skutkových podstát.

Poukazovanie obvinenej JUDr. D. na komentár k Trestnému zákonu k výkladu ustanovenia § 242 Tr. zák., kde sa ako subjekt tohto trestného činu uvádza len dlžník, úpadca alebo člen štatutárneho orgánu dlžníka alebo úpadcu nie je správne. Takéto vymedzenie subjektu trestného činu marenia konkurzného alebo vyrovnáacieho konania podľa § 242 Tr. zák. bolo uvedené „v starom“ Trestnom zákone (č. 140/1961 Zb.). V Trestnom zákone č. 300/2005 Z.z., podľa ktorého sa posudzuje predmetný skutok obvinenej, je subjekt tohto trestného činu vyjadrený pojmom „Kto“, takže jeho páchatelom môže byť aj „správca konkurznej podstaty“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací sa stotožňuje s právnymi námietkami ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky o nesprávnej aplikácii zákona č. 8/2005 Z.z., o správcoch v znení neskorších predpisov Krajským súdom v Žiline na skutkový stav ustálený okresným súdom. Táto aplikácia je vylúčená ustanovením § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2006. Podľa tohto ustanovenia sa konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou uvedeného zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace spravujú podľa doterajších právnych predpisov, t.j. zákona č. 328/1991 Zb., o konkurze a vyrovaní v znení neskorších predpisov.

S otázkou právnej kvalifikácie predmetného skutku úzko súvisí vymedzenie „faktického skončenia konkurzného konania“. Podľa krajského súdu končí konkurzné konanie rozvrhovým uznesením súdu a nie uznesením o zrušení konkurzu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb., podľa ktorého cieľom konkurzu alebo vyrovnania je dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku. Tento cieľ doposiaľ dosiahnutý nebol. Konkurzné konanie súd zruší po splnení rozvrhového uznesenia (dosiahnutie cieľa), k čomu aktuálny správca doposiaľ pristúpiť nemohol, lebo výťažkom z konkurzu naďalej disponuje bývalý správca – obvinená JUDr. D..

Bez realizácie rozvrhového uznesenia nie je možné vydať rozhodnutie o zrušení konkurzu. Ak prekážkou zákonného priebehu a ukončenia konkurzného a vyrovnáacieho konania je nečinnosť osoby, ktorej povinnosti v tomto konaní sú dané zákonom, možno takéto konanie hodnotiť ako marenie konkurzného a vyrovnáacieho konania v zmysle § 242 Tr. zák. Práve marením, t.j. konaním páchatel'a dôsledkom ktorého konkurzné konanie nemôže byť vykonané, resp. nie je možné naplniť jeho účel (cieľ), čiže pomerné uspokojenie veriteľov sú naplnené znaky tohto trestného činu.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení porušenia zákona v prospech obvinenej JUDr. D. z dôvodov a v rozsahu uvedených v podanom dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce a tomuto odvolaciemu súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok (§ 392 ods. 2 Tr. por.).

V Bratislave dňa 19. októbra 2011

JUDr. Igor B u r g e r , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová